

Multifunctionele landbouw ontgroeit kinderschoenen

THEMA Een boer die streekproducten verkoopt, educatie verzorgt of ouderen opvangt. Wat vroeger gemeengoed was, komt terug: de multifunctionele landbouw. Geen specialisatie, maar een gemengd bedrijf. Extra inkomen voor de boeren en rust, ruimte, zorg en educatie voor consumenten. De Taskforce Multifunctionele Landbouw, met betrokkenen uit de agrarische sector, maatschappelijke organisaties, marktpartijen en de overheid, biedt ondernemers een steuntje in de rug. 'Verbinden, versnellen en vernieuwen, dat is onze taak', stelt Arjan Monteny, kenniscoördinator van de taskforce. 'Een kennisinfrastructuur opbouwen. Zo helpen we de sector volwassen worden.'

De multifunctionele landbouw beslaat zes sectoren: educatie, kinderopvang, natuurbeheer, recreatie, streekproducten en zorglandbouw. 'Het is eigenlijk vreemd dat we de grond nu voornamelijk gebruiken voor de productie van voedsel', merkt Monteny op. 'Er kan zoveel meer mee. Vanuit de maatschappij is die behoefte er ook. Kijk alleen al naar het aantal zorgboerderijen; dat groeide in enkele jaren van een handjevol naar negenhonderd ondernemingen.'

Misbaar maken

De taskforce stimuleert innovaties, verspreidt kennis, lost knelpunten op en organiseert bijeenkomsten. Ook heeft de organisatie een uitgebreide website, nieuwsbrief, onderwijsprogramma en laat onderzoek uitvoeren. Samenwerkingspartners zijn de overkoepelende netwerken, niet de individuele boeren. De organisatie is intermediair tussen privaat en publiek. 'De taskforce werkt met middelen van LNV, maar stelt zich onafhankelijk op. We proberen private en publieke belangen te verbinden. Die belangen liggen dicht bij elkaar. De overheid wil dat het landschap leefbaar en vitaal is. Private ondernemingen ook. De consument komt immers alleen als het er mooi en netjes uitziet. Inmiddels is de multifunctionele landbouw de kinderschoenen ontgroeit. Wij helpen ondernemers professionaliseren door een kennisstructuur op te bouwen en netwerken te ondersteunen, zodat ondernemers weten bij wie ze terecht kunnen voor vragen en kennis', vertelt Monteny. 'Het uiteindelijke doel is onszelf misbaar te maken.'

Drempels overwinnen

De afgelopen twee jaar lag het accent op strategische kennisvragen: Leidt de multifunctionele landbouw tot verrommeling? Wat zijn ideale organisatievormen voor de multifunctionele landbouw? De komende jaren staan meer in het teken van kennis delen. Monteny: 'We hebben gezaaid, innovaties gestimuleerd en kennis opgedaan. Nu willen we dat verder uitdragen en laten zien. Ook willen we ons meer richten op de afzonderlijke sectoren. Er is veel potentie, maar er zijn nog enkele drempels te overwinnen. Deze verschillen per sector. Bij recreatie is het bijvoorbeeld belangrijk vooruit te kijken. *Wellness* is nu hot, maar hoe zit dat op de lange termijn? Boeren moeten blijven innoveren.'

In gesprek blijven

'Belangrijk bij kennisontwikkeling is dat je de eindgebruiker betreft', weet Monteny. 'Dat gebeurde tot nu toe mondjesmaat, met name door de inzet van een kleine groep ondernemers, echte pioniers. Wil je dat de sector volwassen wordt, dan moet je het breder trekken. Bovendien moet je kennisontwikkeling zien als een cyclisch proces. Je doet onderzoek en verspreidt deze kennis, wat weer leidt tot nieuw onderzoek. En blijft daarbij in gesprek met de mensen die de kennis toepassen.'

www.multifunctionelelandbouw.nl